

GOED SCHEIDEN LOONT

Evaluatie januari - mei 2016

Inhoud

Inleiding	2
Samenvattende conclusie.....	2
Communicatie	2
Inzamelmiddelen	3
Afvalhoeveelheden.....	3
Aanbiedgedrag	5
Sorteeranalyses restafval	5
Bewoners onderzoek.....	6
Overig	7

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2016 is Goed Scheiden Loont (GSL) gestart. Bij de besluitvorming is toegezegd dat het bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten actief geïnformeerd zouden worden over de uitkomsten. Op 7 maart is het evaluatiedocument met als titel 'De eerste resultaten' besproken in het dagelijks bestuur en vervolgens beschikbaar gesteld aan de leden van het algemeen bestuur. Dit document behelsde de periode januari en februari 2016.

Deze evaluatie is een vervolg op dit document en is bijgewerkt voor wat betreft de gegevens tot en met mei. Daarnaast zijn in deze (vervolg)rapportage de uitkomsten van de in april uitgevoerde sorteeraanlyse en het in mei gehouden bewonersonderzoek opgenomen.

Samenvattende conclusie

De resultaten over de eerste 5 maanden na invoering van Goed Scheiden Loont zijn positief. Er wordt veel minder restafval aangeboden terwijl het aanbod van herbruikbare stromen fors is toegenomen.

De prognose in de begroting 2016 is dat de hoeveelheid restafval met bijna 19% zou afnemen tot 169,6 kg per inwoner.

**Over de eerste 5 maanden van 2016 is de afname van de hoeveelheid restafval 40%!
De verwachting is dan ook dat de hoeveelheid restafval in 2016 daalt naar 130 kg per inwoner!**

Ook het aantal aanbiedingen van restafval is fors lager dan geraamd. Het gemiddeld aanbodpercentage over 2015 was 80%. De prognose 2016 is dat het aanbodpercentage 50% zou zijn. Over de genoemde periode is dit slechts 41%.

Het aanbod van herbruikbare stromen is met bijna 20% toegenomen. Met name het aanbod van PMD is fors gestegen. In de eerste 5 maanden is de hoeveelheid PMD met 84% toegenomen.

De enorme stijging van de hoeveelheid PMD zorgde in het begin voor reacties van burgers over volle verzamelcontainers en verkeerd aangeboden afval. In de loop van het jaar nam het aantal klachten hierover af. Vanwege de enorme toename van het PMD heeft het dagelijks bestuur besloten om met ingang van 1 juli 2016 over te stappen van een 2-wekelijkse inzameling naar een wekelijkse inzameling. Vanaf deze datum zullen de 20 verzamelcontainers voor PMD worden verwijderd.

Verder is er geen significante toename geconstateerd van het aantal afvaldumpingen.

Communicatie

Op 5 september 2015 heeft de RAD aan alle aansluitingen de speciale editie van het Afvalnieuws verzonden. In deze flyer was alle informatie met betrekking tot de invoering van Goed Scheiden Loont op een overzichtelijke wijze opgenomen. Daarnaast is via advertenties en via persberichten aandacht besteed aan de invoering van Goed Scheiden Loont.

De RAD heeft naar aanleiding hiervan veel reacties ontvangen. Bewoners reageerden via diverse kanalen. Een speciaal opgerichte Facebookpagina 'Nee tegen betalen voor restafval' behaalde in korte tijd 2.000 likes. Gezien de reacties en de soms verwarrende informatie op deze pagina heeft de beheerder besloten de pagina te verwijderen.

Uit de reacties bleken voornamelijk 3 signalen van burgers:

- Burgers waren bezorgd over een tariefstijging
- Burgers waren bezorgd over afvaldumpingen
- Burgers waren bang dat anderen afval in hun container zou deponeren

De RAD is via het Afvalnieuws, persberichten en sociale media ingegaan op deze signalen. Na verloop van tijd kreeg de RAD meer inhoudelijke vragen over de invoering van het nieuwe systeem.

Inzamelmiddelen

Hoogbouw/ gestapelde bouw

In 2015 zijn voor 3.130 aansluitingen 310 bovengrondse verzamelcontainers vervangen door 95 ondergrondse restafvalcontainers mét toegangsregistratie. Daarnaast zijn nog 3 ondergrondse glascontainers en is er een ondergrondse papiercontainer geplaatst. Op een aantal locaties (dijken) was het niet mogelijk om een ondergrondse container te plaatsen. Deze locaties zijn begin maart 2016 voorzien van bovengrondse containers met een toegangssysteem.

Op dit moment maken 4.660 aansluitingen gebruik van een ondergrondse verzamelcontainer voor restafval.

De vraag naar inzamelmiddelen voor GFT bij hoogbouwlocaties was hoger dan verwacht. In het eerste kwartaal van 2016 zijn bij deze locaties voorzieningen voor GFT gerealiseerd. Vanwege de slechte kwaliteit van het GFT dat via ondergrondse containers werd aangeboden zijn deze ondergrondse containers buitengebruik gesteld en in plaats hiervan bovengrondse voorzieningen gerealiseerd.

De vraag naar papierinzameling bij hoogbouw locaties nam toe. De oude ondergrondse containers voor GFT zijn inmiddels of worden (binnenkort) omgebouwd naar papiercontainers. Verder zijn of worden op diverse gestapelde bouw locaties bovengrondse inzamelvoorzieningen voor papier gerealiseerd.

Laagbouw

In oktober 2015 zijn de bewoners in de gelegenheid gesteld om te kiezen voor een kleine minicontainer (140 liter). In het beslisdocument was rekening gehouden met 10.000 verzoeken. Begin 2015 is dit aantal bijgesteld tot 5.500 verzoeken. Uiteindelijk hebben 7.407 aansluitingen een 140 liter minicontainer aangevraagd.

Naast deze omwisselactie zijn alle restafval containers voorzien van een nieuwe chip en adressticker. Bewoners hebben vrijwel geen gebruik gemaakt van het aanbod om de container te voorzien van een slot, hiervan zijn er slechts 9 uitgezet.

Bewoners die in 2015 gebruik maakten van de mogelijkheid om tegen betaling een extra container voor restafval te gebruiken zijn aangeschreven, als gevolg hiervan zijn 370 containers (54%) retour gekomen. Op dit moment maken nog 292 aansluitingen gebruik van een extra grijze container.

Veel inwoners die nog geen minicontainer voor oud-papier hadden aangevraagd, hebben een verzoek ingediend om alsnog een container voor oud-papier te ontvangen. In de afgelopen periode zijn daarom 1.150 papiercontainers uitgezet.

Verder zijn in de afgelopen periode zo'n 300 aanvragen voor een extra GFT container ontvangen. Op dit moment maken circa 2.711 aansluitingen gebruik van een extra container voor GFT. Zo'n 32 aansluitingen maken gebruik van een derde GFT container.

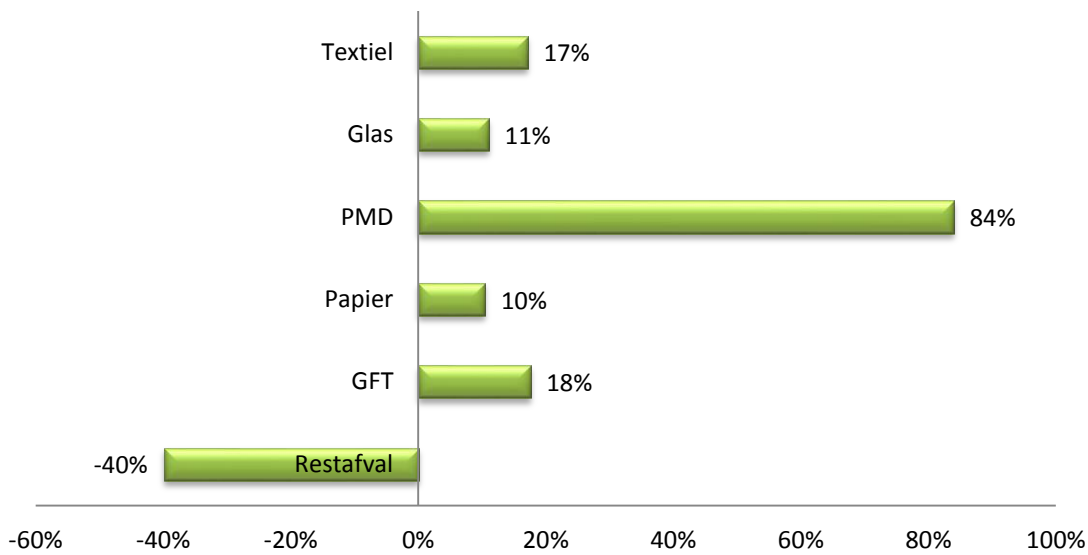
Het aantal uitstaande minicontainers is per eind mei als volgt:

containertype	aantal
Restafval 240 liter	23.950
Restafval 140 liter	7.407
Extra restafval	292
GFT 240 liter	34.117
Papier 240 liter	9.560

Afvalhoeveelheden

Het nieuwe beleid heeft grote invloed op de afvalhoeveelheden. De eerste effecten bleken al direct in het vierde kwartaal 2015 nadat de RAD was begonnen met de communicatie. De hoeveelheid restafval daalde in 2015 ten opzichte van 2014 al met 9%. Na 1 januari 2016 daalde de hoeveelheid restafval nog verder.

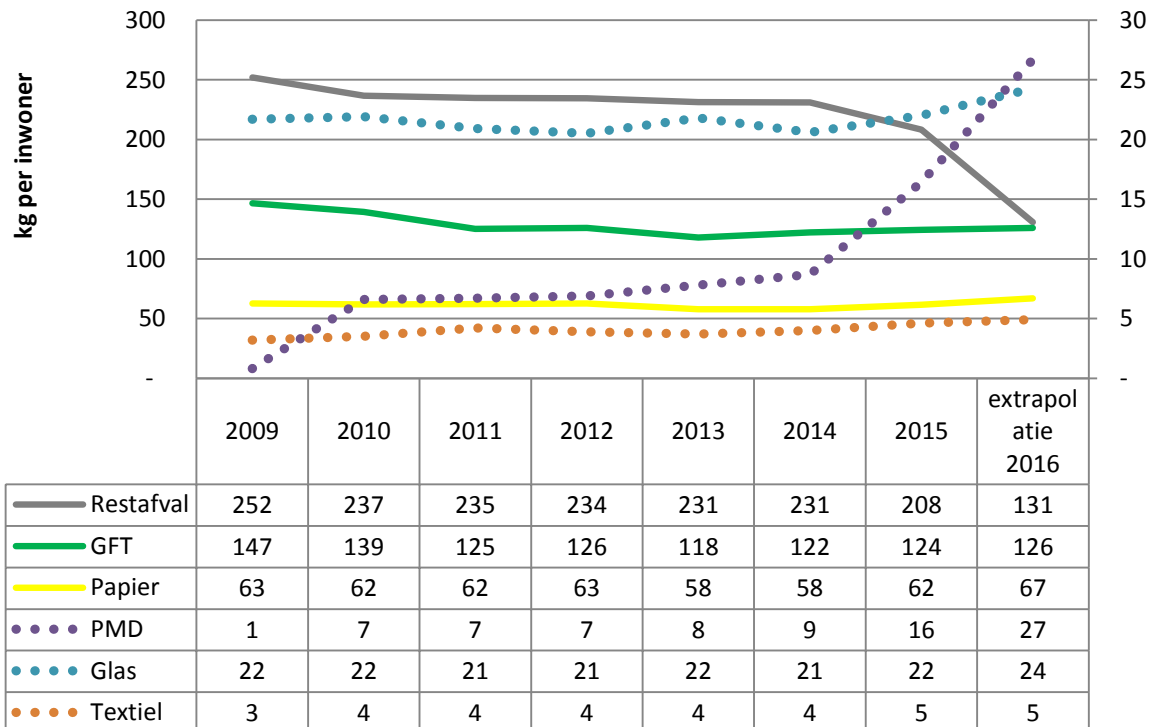
In de volgende grafiek wordt per afvalstroom de procentuele mutatie ten opzichte van de vergelijkbare periode 2015 zichtbaar gemaakt. (periode januari tot en met mei)

Te zien is dat de hoeveelheid restafval met 40% is afgenomen en de hoeveelheid PMD bijna is verdubbeld.

Indien de inzamelresultaten over de genoemde periode worden geëxtrapoleerd naar een geheel jaar, dan is de daling van de hoeveelheid restafval spectaculair.

In onderstaande grafiek zijn de inzamelresultaten over de periode januari tot en met mei 2016 geëxtrapoleerd naar een geheel jaar en afgezet tegen de gewichten van de afgelopen jaren.

Te zien is dat de hoeveelheid restafval ten opzichte van 2009 is gehalveerd. De hoeveelheid PMD neemt ten opzichte van 2014 (toen er alleen kunststof werd ingezameld) toe met 18 kilo.

Opgemerkt wordt wel dat het extrapoleren van een beperkte periode (in dit geval 5 maanden) een vertekend beeld kan geven. Zo wijkt bijvoorbeeld de hoeveelheid GFT af omdat in de wintermaanden minder GFT wordt aangeboden.

Aanbiedgedrag

Het aantal aanbiedingen in de eerste vijf maanden van 2016 is lager dan geraamd. Rekening was gehouden met een aanbodpercentage van 50%. Dit percentage ligt in de genoemde periode op gemiddeld 41%.

In onderstaande tabel zijn het geraamd aantal aanbiedingen van restafval in de begroting 2016 afgezet tegen de huidige aanbiedingen.

Containertype	Begroting '16	jan. - mei '16	Prognose
Restafval 240 liter	13 x	10,7 x	12 x
Restafval 140 liter	12 x	10,3 x	11 x
Ondergrondse container	60 x	38,8 x	43 x

Op basis van de werkelijke aanbedegegevens zou de gemiddelde variabele heffing per aansluiting uitkomen op een bedrag van € 56,06 per jaar. In de begroting was rekening gehouden met een gemiddelde variabele heffing per aansluiting van € 68,= per jaar.

De gemiddelde afvalstoffenheffing komt daarmee uit op een bedrag van € 160,06, geraamd was een bedrag van € 172,=. De RAD dient dan ook rekening te houden met een fors lagere opbrengst uit de variabele heffing. Hiertegenover staat dat de verwerkingslasten ook lager zijn dan geraamd. Overigens geldt hierbij ook dat bij het extrapoleren van een beperkte periode (in dit geval de eerste 5 maanden) een vertekend beeld kan ontstaan.

Sorteeranalyses restafval

Uit sorteeranalyses van het restafval in voorgaande jaren bleek dat er nog veel grondstoffen via de grijze container werden aangeboden.

Om de effecten na invoering van Goed Scheiden Loont te meten heeft de RAD in de periode april/mei 2016 opnieuw door Eureco een sorteeraanlyse laten uitvoeren. Uit deze sorteeraanlyse blijkt dat invoering van Goed Scheiden Loont een positief effect heeft op het scheidingsgedrag. De inwoners van de Hoeksche Waard gaan hun afval beter scheiden en via de grijze container worden minder waardevolle grondstoffen weggegooid.

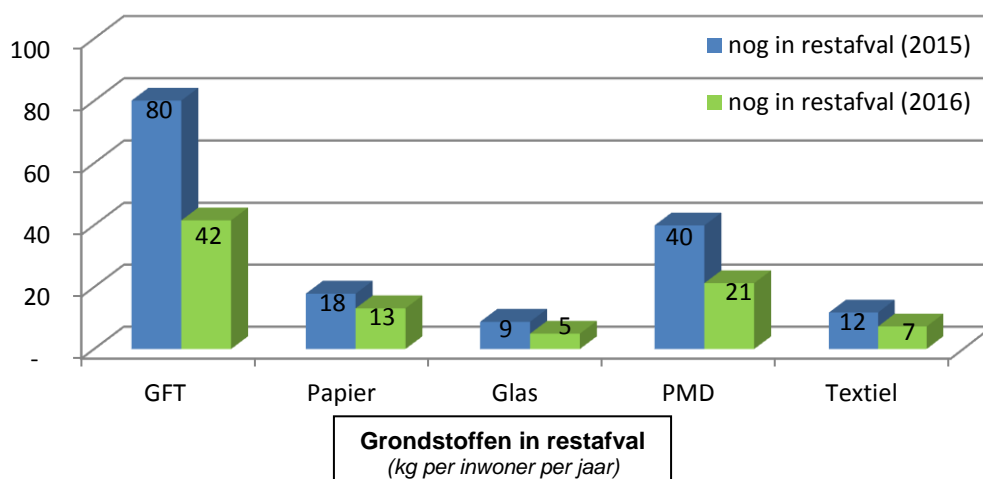

Geen diftar

Prognose Diftar

Hiernaast wordt in 2 verschillende minicontainers de hoeveelheid en samenstelling van het restafval schematisch weergegeven. De 1^e container geeft de hoeveelheid en samenstelling van het restafval in 2015 aan. De 2^e container geeft de huidige situatie aan waarbij het lichtgrijze vlak de afname van de hoeveelheid restafval weergeeft.

In de volgende grafiek wordt de gemiddelde samenstelling van het restafval voor en na de invoering van Goed Scheiden Loont weergegeven (kg in restafval per inwoner/jaar):

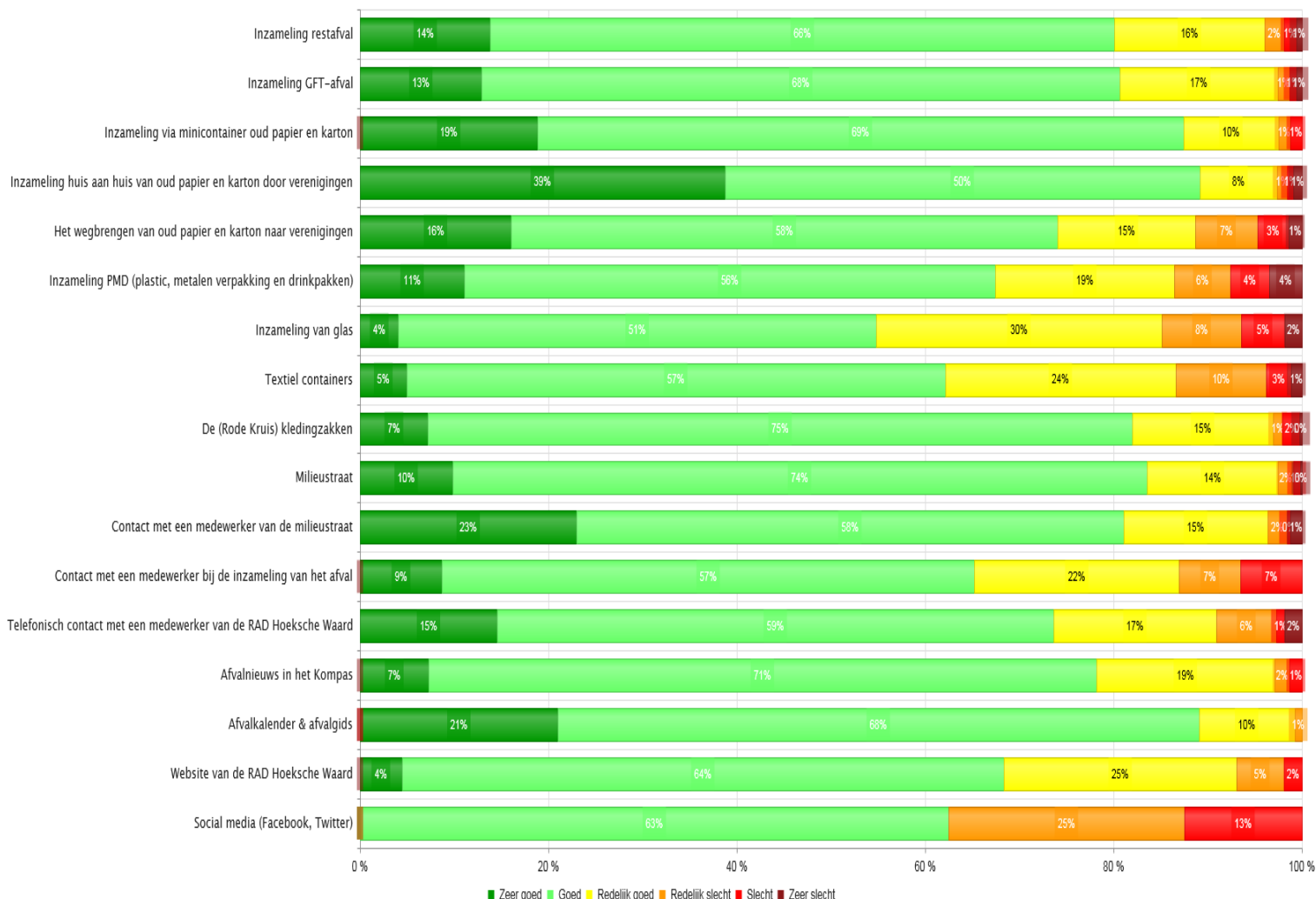
Uit deze sorteeranalyse kan de conclusie getrokken worden dat de invoering van Goed Scheiden Loont het meeste effect heeft gehad op de fracties GFT en PMD. Deze hoeveelheden nemen met 50% af. Met name de betere scheiding van PMD is duidelijk merkbaar in de toegenomen gescheiden ingezamelde hoeveelheid PMD.

Bewoners onderzoek

In april is door Integron een bewonersonderzoek uitgevoerd. In deze enquête is niet alleen gevraagd naar de mate van tevredenheid, maar ook naar het belang dat de bewoners hechten aan de verschillende onderwerpen. Door het belang inzichtelijk te maken wordt duidelijk in hoeverre bewoners waarde hechten aan een bepaald aspect en de eventuele wens voor verbetering. Dit geeft beter inzicht in de beleving van de burgers en helpt de RAD bij het formuleren van eventuele verbeteracties. De enquête is onder 1400 adressen verspreid, uiteindelijk hebben 463 bewoners (33%) meegedaan aan het onderzoek.

De uitkomst van het onderzoek is zeer positief, bewoners geven aan tevreden te zijn over de afvalinzameling en geven de RAD gemiddeld een **7,8**. Dit is hoger dan gebruikelijk in ons vakgebied.

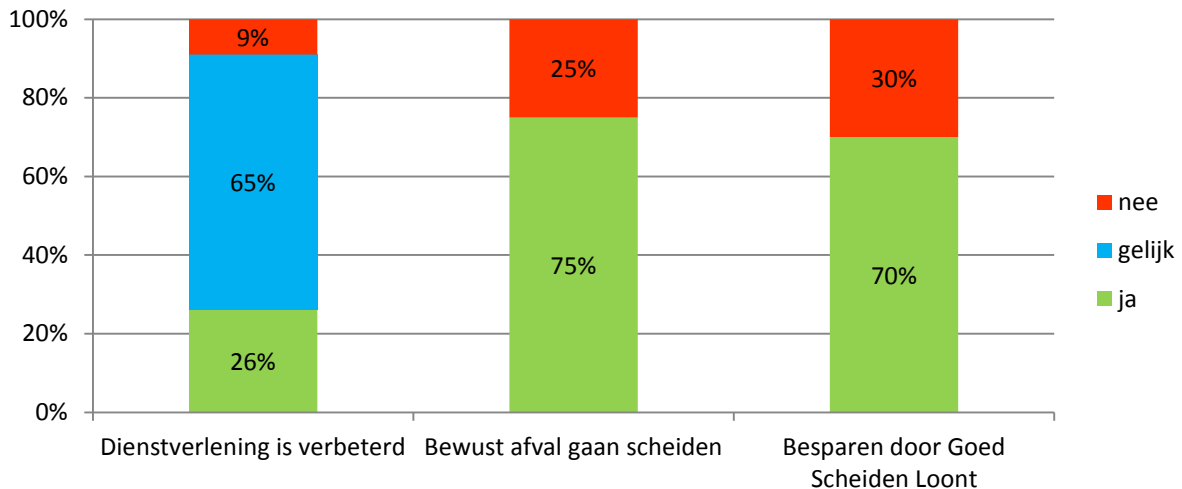
In onderstaande afbeelding zijn per deelgebied de uitkomsten weergegeven:

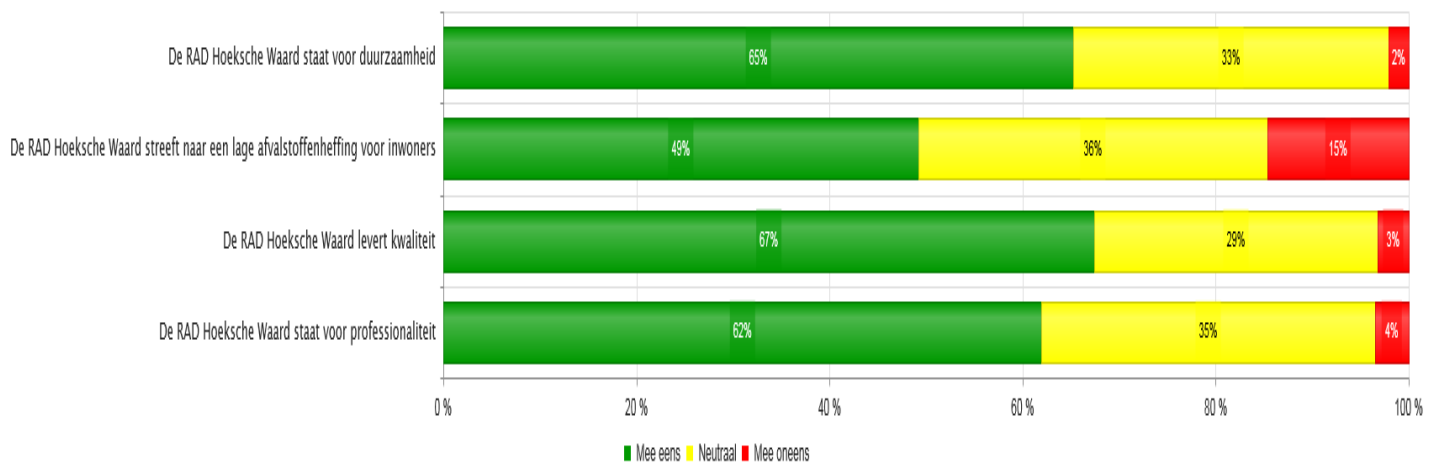
Uit het onderzoek kan de conclusie worden getrokken dat de RAD op alle gebieden goed scoort. Er zijn veel opmerkingen gemaakt over de inzameling van PMD. De lage score op het deelgebied social media heeft waarschijnlijk te maken met de onbekendheid hiervan. De hoge mate van tevredenheid bij het huis aan huis inzamelen van oud-papier door verenigingen heeft te maken met de ophaaltijdstippen. De invoering van de speciale ‘oud-papier-kalender’ voor verenigingen heeft hierbij zeker een positief effect gehad.

Omdat de invoering van Goed Scheiden Loont een enorme impact heeft, zijn in het belevingsonderzoek ook vragen gesteld over de mate van dienstverlening, de invloed op het scheidingsgedrag en de verwachtingen ten aanzien van de afvalstoffenheffing. De uitkomsten zijn positief:

- 26% van de bewoners is van mening dat de dienstverlening is verbeterd;
- 75% van de bewoners is bewust afval gaan scheiden én
- 70% van de bewoners verwacht te besparen door Goed Scheiden Loont

Een ander onderdeel van het onderzoek was de vraag naar de beleving van het imago van de RAD. De uitkomsten hiervan zijn in onderstaande afbeelding weergegeven.

Opmerkelijk is dat, hoewel 70% van de geënquêteerden aangeeft door invoering van Goed Scheiden Loont te besparen op de afvalstoffenheffing, toch slechts 49% het eens is met de stelling dat de RAD een lage afvalstoffenheffing nastreeft.

Overig

Medisch afval

Bij de besluitvorming is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor bewoners die te maken hebben met extra medisch afval als gevolg van een chronische ziekte of handicap. Het bestuur heeft daarom in 'Reductieregeling afvalstoffenheffing bij medisch afval' de beleidsregels hierover vastgelegd.

Om in aanmerking te komen voor reductie was een bevestiging van de huisarts vereist. Omdat de huisartsen in veel situaties geen verklaring wilden ondertekenen, is besloten om ook aanvragen met andere bewijsmiddelen te honoreren.

Circa 180 aansluitingen hebben een aanvraag voor reductie ingediend.

Dumpingen

Een veelgehoord argument tegen invoering van het Goed Scheiden Loont systeem was de angst voor de toename van afvaldumpingen. Na invoering van Goed Scheiden Loont blijkt geen noemenswaardige toename van de hoeveelheid afvaldumpingen.

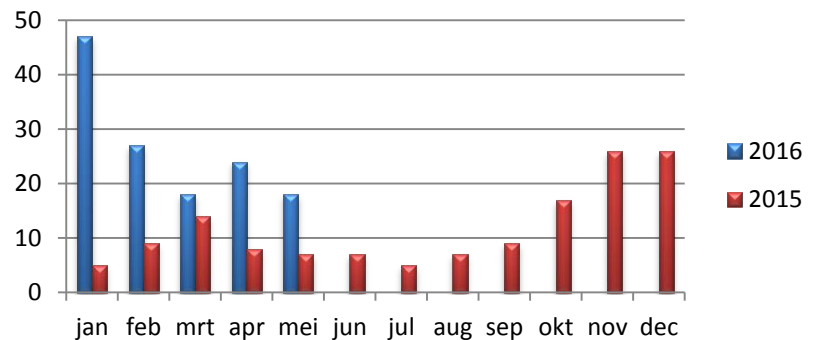
In de periode januari tot en met mei zijn 134 meldingen ontvangen die betrekking hadden op zwerfafval, dumpingen en bijplaatsingen bij verzamelcontainers.

In onderstaande grafiek zijn de ontvangen meldingen over 2015 en 2016 weergegeven.

Te zien is dat het aantal meldingen vanaf september 2015 (de start van het communicatietraject Goed Scheiden Loont) is toegenomen. Reden hiervoor is onder meer dat vanaf september 2015 een striktere registratie van het aantal meldingen toegepast.

In januari is een piek in het aantal meldingen zichtbaar. Deze toename had vooral betrekking op de periode net na de jaarwisseling. Dit heeft mede te maken met het feit dat de verzamelcontainers in verband met vandalisme uit voorzorg tijdelijk waren afgesloten en het aanbod daarna toenam.

meldingen dumpingen/zwerfafval

In de afgelopen maanden is het aantal meldingen gestabiliseerd tot een acceptabel niveau.

Westmaas, 13 juni 2016